

Asia: VN/2646/2024

Lausuntopyyntö Pohjoisen Suomen ohjelmaluonnoksesta

3.1 Kestävä kasvu ja uudistavat investoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Pohjois-Suomen investointipotentiaalin toteutuminen edellyttää ohjelmassa mainittujen yhteistyö- ja koordinaatiotyöryhmän sekä investointitiimien perustamista.

Päätöksiä on mahdollisuuksien mukaan tehtävä läheisyysperiaatteen mukaisesti.

Investointien sosiaalinen hyväksyntä on kestävän kasvun ja toiminnan edellytys.

3.2 Puhdas energia ja digitaalinen puhdas kasvu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Aurinkovoiman talteenotto sille soveltuvilla alueilla Pohjois-Lapissa. Lapissa v. 2024 tehdyn aurinko- ja tuulivoimaselvityksen huomioon ottaminen.

3.3 Kestävä matkailu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Matkailun ympärivuotisuuden edistäminen edellyttää kaikkien Lapin lentokenttien pitkäjänteistä kehittämistä sekä suoria kansainvälisiä lentoyhteyksiä pohjoisen kentille. Raideliikenteen edistäminen ja Arktisen radan (Rovaniemi-Sodankylä-Kittilä-Kolari) toteuttaminen palvelee myös matkailun tarpeita.

Matkailuveron alueellinen pilottikokeilu ja sen vaikutusarvioinnin toteuttaminen Lapissa.

Matkailuveron hyödyn tulee jäädä sille kerätyltä alueelle, tarvittaessa lainsäädännön muutos asiassa.

Alueellisten, paikallisten ja rajat ylittävien matkaketjujen kehittäminen

Alueellisia ehdotuksia perustuen tarpeisiin ja myös uusiin lentoyhteyksiin:

- o Rovaniemi-Sodankylä-Ivalo-Inari-Utsjoki
- o Utsjoki-Nuorgam-Tana
- o Inari-Kittilä
- o Inari-Ivalo-Kirkkonniemi

Julkisen liikenteen kehittäminen harvaan asutuilla alueilla, joissa liikennöintitarvetta myös matkailusensonkien ulkopuolella. Huomioitava, että lapin matkailu on pito- ja vetovoimatekijä myös kasvukeskusten ulkopuolisille alueille ympäri vuoden ja kestävä matkailu edellyttää toimivaa julkista liikennettä. Julkinen liikenne tukee myös reuna-alueiden kehittymistä.

Lapin kansainvälisen matkailun ja Lappi-brändin hyödyntäminen Suomen maakuvassa ja Suomen matkailustrategiassa.

3.4 Osaaminen ja työvoiman saatavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

- Opintolainan hyvityskokeilun toteuttaminen koulutetun työvoiman paluumuuton kannustamiseksi.
- Alueellisen koulutustarjonnan kehittäminen ja työelämälähtöinen koulutus lappilaisten yritysten tarpeisiin.

Opintolainan hyvityskokeilu paluumuuton edistämiseksi.

- o Erityishuomio saamenkielisten palveluiden tuottamisen näkökulmasta saamelaisalueella kielellisten oikeuksien turvaamiseksi.
- o Aikuiskoulutustuen poistumisen kompensoiminen tavalla tai toisella. Aikuiskoulutustuen avulla pystyttiin kouluttamaan suomenkielisiä opettajia esim. saamen kieleen.

Pohjoisen asunto-ohjelman toteuttaminen. Lapin asuntorakentamiseen vauhtia ja kannustimia nopealla aikataululla myös niille toimijoille, jotka tällä hetkellä keskittävät asuntorakentamisen Etelä-Suomeen ja Helsingin ja sen kehyskuntien alueelle.

3.5 Turvallisuus, huoltovarmuus & omavaraisuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

- Pohjois-Suomen infrastruktuurin ja elinvoiman kehittäminen on koko Suomen strateginen huoltovarmuus- ja turvallisuuskysymys

- Arktisen radan rakentaminen (Rovaniemi-Sodankylä-Kittilä-Kolari)
- Myös VT4 peruskorjattava huoltovarmuuden sekä puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaamiseksi
- Suomi-Ruotsi-Norja yhteisen viranomaisvetoisen pitkän aikavälin liikennejärjestelmäsuunnittelun käynnistäminen
- Kansainväliset rajat ylittävät tie- ja raideyhteydet suunniteltava pohjoismaisessa yhteistyössä
- Länsi-itä -suuntaisten tieliikenneyhteyksien parantaminen erityisesti Pohjois-Lapin alueella
- Tietoliikenneyhteyksien toimintavarmuudesta huolehtiminen Pohjois-Lapin alueella
- Sodankylän geofysiikan observatorion ja Ilmatieteenlaitoksen Arktisen avaruuskeskuksen (FMI-ARC) tutkimus ja tiedeosaaminen osaksi suunniteltua arktista luonnonuhkien osaamiskeskus Polarista.

3.6. Saavutettavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

- Hyvä saavutettavuus ja toimiva infrastruktuuri on taloudellisen toiminnan ja investointien käynnistymisen edellytys.
- Liikenneverkon korjausvelka on merkittävä Lapin pääosin vähäliikenteisellä tieverkolla.
  - o Perusväylänpidon rahoitustason noston lisäksi
  - o Strategisen ja elinkeinoelämälle tärkeän tieverkon korjausvelan pienentäminen proaktiivisen kunnossapitomallin käyttöönotolla. Tämä tarkoittaa mm. päällysteiden ennakoivan hoidon ja kunnossapidon optimointia.
  - o Proaktiivisesta kunnossapidosta saatavilla alueellisilla säästöillä rahoitetaan muita kohteita samalla alueella.

3.7 Pohjoinen yhteistyö

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

- Pohjoismaiden rajat ylittävän yhteistyön vahvistaminen ja yhteistyön toimintamallin kehittäminen

korvaamaan aiempaa Barentsin alueen yhteistyöfoorumia liikennesuunnittelussa ja muissa pohjoismaille tärkeissä asiayhteyksissä

- Rajaesteiden purkaminen myös PK-yrittäjien näkökulmasta: mahdollistettava joustava yritystoiminta molempiin suuntiin.

Muut huomiot ohjelmaluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Pohjois-Lapissa kunnilla on aluekehittämisessä merkittävä rooli. Sen huomioon ottaminen ohjelman toteutuksessa on tärkeää.

Matkailun ympärivuotisuus, työvoiman saatavuus, tarpeita vastaava asuntotuotanto, TKI-toimenpiteet ja infrastruktuurin kehittäminen ovat toisistaan riippuvaisia tekijöitä, joita tarvitaan Pohjois-Suomen investointipotentiaalin hankkeistamiseksi.

Pohjoisen ohjelma koostuu pitkän aikavälin toimenpiteistä, joten rahoituksesta tulee huolehtia yli hallituskausien.

Viinanen Reija
Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä